

etnološkem društvu, Glasnik S. E. D., 39/3, 4 1999, str. 110-113), poročilo našega drugega sestanka pa je objavljeno v tej številki.

Strokovno delo Čebelarkega muzeja je bilo omejeno na študij in pripravo gradiva za dokončanje prenove stalne postavitve, predvidene za leto 2000.

Ida Gnilšak

ČEBELARSKI MUZEJ V RADOVLJICI V LETU 1999

V letu 1999 je Čebelarški muzej v Radovljici (enota Muzejev radovljiške občine) praznoval štiridesetletnico. Ob obletnici smo pripravili razstavo z naslovom Neznano iz depoja, znano iz zbirke. Na razstavi je bil predstavljen del gradiva iz depoja - panjske končnice, ki večinoma še niso bile razstavljene, in pisno ter slikovno gradivo o historiatu muzeja. Razstavo je dopolnjevala multimedijška predstavitev čebel (biologija čebel, čebelja paša, pridelek, simbolika) in čebelarjenja (slovenski čebelarji in slovstvo, panjske končnice, čebelnjaki, čebelarjeva opravila). Po končani razstavi je bila multimedija prenesena v stalno zbirko. Občasna razstava je deloma nadomestila stalno zbirko Čebelarkega muzeja, ki je bil v juliju in avgustu zaprt zaradi elektroinstalacijskih in pleskarskih del. S potujočo razstavo panjskih končnic je muzej gostoval v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori, v galeriji v Idriji in v Freisingu (Nemčija) - v križnem hodniku nekdanjega samostana, kjer so zdaj uradi deželne vlade.

V sklopu razstave v Liznjekovi hiši je bilo tudi predavanje z diapozitivi s temo panjskih končnic.

Čebelarški muzej se je z izbranim panojem predstavil tudi na 4. muzejskem sejmu v Cankarjevem domu. Z vprašalniki smo obiskovalce muzeja (osnovnošolce) spraševali po najljubšem predmetu, kar je bila tudi tema letošnjega sejma.

Posamični predmeti so bili predstavljeni še na manjših priložnostnih razstavah, ki so jih organizirala čebelarstva društva.

Muzej je izdal serijo razglednic z dvanajstimi motivi panjskih končnic in lepak, na katerem so predstavljene tudi panjske končnice (v celoti ali z detajlom).

Pripravnica za kustosinjo pedagoginjo Katja Praprotnik je imela vodstva po muzeju in vodila nekaj muzejskih delavnic, na katerih so predšolski otroci (v župnišču v Rodinah) in osnovnošolci (na gradu Kamen v Begunjah ob kresovanju, na sejmu Alpe-Adria in na Osnovni šoli Prežihovega Voranca v Ljubljani) izdelovali sveče iz voska in poslikovali panjske končnice.

Muzej je dobil v dar 6 predmetov (tri panjske končnice, tri kose orodja).

Dokumentacija Čebelarkega muzeja se je povečala za 432 negativov, 145 fotografij in 40 diapozitivov.

V sodelovanju s Krajevno skupnostjo Radovljica smo decembra izdali in predstavili javnosti zvezek pesmi z naslovom Radovljiško izročilo - Nekaj »radolških« za pokušino. Nekatero pesmi so z razstave o Radovljici, ki smo jo pripravili že pred dobrimi desetimi leti, druge pa so od zbiralcev. Objavljene pesmi smo opremili s fotografijami mesta in prebivalcev, ki so bile posnete približno takrat, ko so pesmi nastale.

Za registrirani Mestni muzej se je nadaljevalo zbiranje slikovnega gradiva. V tem letu se je fotodokumentacija povečala za 24 negativov in 58 fotografij.

Mojca Šifrer Bulovec

POROČILO O DELU KUSTOSINJE ZA ETNOLOGIJO V LOŠKEM MUZEJU ZA LETO 1999

V letu 1999 sem se najbolj zavzemala za prenovo etnoloških zbirk. Jeseni 1998 smo morali zaradi prenove grajskega stolpa umakniti zbirke o črni kuhinji, svetilih, stavbarstvu, poljedelstvu, živinoreji, prehrani in transportu. Spomladi 1999, ko so bila končana dela in prostori prebarvani, smo očiščene predmete ponovno prenesli na staro mesto. V prostoru za zbirko črna kuhinja in svetila smo prejšnji betonski tlak zamenjali s tlakovcem, v prostoru za stavbarsko zbirko pa smo na novo betonsko ploščo obesili še dobro ohranjen lesen strop iz leta 1808 in jo tako še obogatili. Prenovili smo tudi spremna besedila in podnapise k eksponatom.

Kot že dve leti prej sem tudi leta 1999 nadaljevala prenovo stalnih etnoloških zbirk. Letos je bila na vrsti platnarska in barvarska zbirka. Dela smo začeli že januarja, za javnost pa smo jo odprli 26. 8. 1999. Zbirko je oblikovno zasnovala d. i. a. Mojca Turk.

Začela sem tudi že prenovo zbirke o malem kruhku in umetnem cvetju. Jeseni sem zanj napisala nova spremna besedila ter izbrala predmete in fotografije. Nov mrliški venec in poročni šopek iz povoščenega krep papirja za zbirko o umetnem cvetju mi je po spominu izdelala Pavla Raznožnik iz Žirov. To zbirko bomo dopolnili še s klekljanim cvetjem, ki so ga izdelale klekljarice v Žireh in Železnikih. Prenovljeno zbirko sem želela odpreti za javnost že jeseni 1999, žal pa sem morala zaradi tehničnih težav ta datum preložiti na pomlad 2000. Prenovljene etnološke zbirke vzbujajo pri obiskovalcih Loškega muzeja in tudi pri strokovni javnosti veliko zanimanja. Po njih sem vodila pedagoške (15. 3. 1999) in etnologe muzealce (29. 11. 1999) ter člane Slovenskega muzejskega društva. Delo kustosa etnologa in zbirke sem predstavila tudi študentom z Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Zaradi obilice dela pri prenavljanju omenjenih zbirk je v preteklem letu nekoliko zastalo delo v zvezi z dokumentacijo. Lani sem pridobila 105 novih predmetov. Med njimi so še posebej zanimivi kmečka miza iz leta 1830 in dva pripadajoča stola ter skrinja iz leta 1828. Fototeka se je povečala za 78 enot, hemeroteka pa za 343.

Pripravila sem tudi dva predloga za muzejske spominke. Tkalka iz Murske Sobotice je natkala prtiče po vzorcu, narisanim v edini doslej znani vzorčni knjigi na Slovenskem, ki jo hrani naš muzej. Knjigo je lastnoročno napisal in narisal tkalski mojster Jožef Bernik iz Škofje Loke leta 1878. Strugar pa mi je izdelal kopijo starega, lesenega svečnika.

Poleg tega sem napisala spremno besedilo za zloženko, ki smo jo izdali ob razstavi modelov za mali kruhek, avtorice Petre Plestenjak Podlogar (11. 5. 1999). Čebelarstva zveza Slovenije je izdala koledar za leto 2000, v katerem so posnetki naših panjskih končnic, v njem pa sem napisala spremno besedilo Poslikane panjske končnice na Loškem. Za knjizico Med in medeni kruhki v ljudskem izročilu.

avtorice Dušice Kunaver, sem napisala uvodno besedilo k poglavju O malem kruhku. V Loških razgledih, št. 48, 1998, pa sem objavila članek o prenovljeni klekljarski in sitarski zbirki v Loškem muzeju. Kot članica komisije za delo zgodovinskih krožkov pri Zvezi prijateljev mladine pa sodelujem tudi pri pripravah na seminarje za učitelje in pri ocenjevanju dijaških nalog.

Zdenka Torkar Tahir

MUZEJ JESENICE

POROČILO O DELU V LETU 1999

Terensko delo

- Ogled starejše notranje opreme v za rušenje predvideni Cvitarjevi hiši na Borovski c. 83 v Kranjski Gori. Domenjeno je bilo, da bodo muzeju prepustili nekaj drobnega inventarja in večjih kosov pohištva. Zaradi nesporazuma oziroma ker nismo bili pravočasno obveščeni, pa so bili izbrani predmeti uničeni.
- Ogled in prevzem moške narodne noše za zbirko v Liznjekovi hiši in ogled originalnega Prešernovega portreta slikarja F.Vesela pri Ani Kališnik v Vranskem selu 12.
- Obisk pri fotografu Jaku Čopu na Rodinah in prevzem 22 kopij fotografij in 4 originalov, posnetih na prireditvi ob 100-letnici pesnikove smrti v Vrbi. Dogovor za pridobitev filma iz leta 1949.
- Pregled Prešerniane v rokopisnem in slikovnem oddelku NUK.
- Ogled filma o Francetu Prešernu iz leta 1949 v Arhivu Slovenije.
- Bukvarna v Radovljici in Trubarjev antikvariat v Ljubljani (izdaje Prešernovih del in prešernoslovje).
- Ogled stavbe in notranjosti nekdanje gostilne, predvidene za rušenje na Javorniku.
- Ogled in prevzem predmetov pri Alojzu Noču na Cesti 1. maja na Jesenicah (prva svetovna vojna).
- Obisk pri župniku Kljunu v župnišču na Breznici (dokumentarno gradivo o Prešernu).
- Ogled etnoloških predmetov za zbirko v Liznjekovi hiši pri Jožici Černe v Kranjski Gori.
- Železarna: ogled in odvoz pokalov ter fotografij za železarsko zbirko.
- Ogled in prevzem 17 predmetov od zasebnega zbiralca starin Antona Grašiča z Naklega za zbirko v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori.

Pridobitve

- 62 predmetov etnološke dediščine (34 podarjenih, 28 odkupljenih, od tega posodje in kuhinjska oprema, omara - nakup, slovesna učiteljska obleka - nakup, 7 kosov moške noše - nakup, 7 kosov ženske noše, 17 kosov ognjiščne opreme idr. - odkup)
- 6 predmetov iz zgodovinske dediščine (3 podarjeni, 3 odkupljeni), od tega zastekljena diploma obratnega zdravnika na Savi iz leta 1875 - nakup, medalja KID s predvojnega smučarskega tekmovanja - nakup, partizanska štampiljka - nakup, vojaški kovček, nož in škarje)
- 18 knjig - nakup, od tega 17 izvodov za zbirko v Prešernovi rojstni hiši in 1 izvod za muzejsko knjižnico (večinoma gre za antikvarne knjige)

2 izvoda periodike - nakup (Tovarniški vestnik, letnik 1937; Naš kovinar, letnik 1948)

1 arhivska skatla dokumentarnega gradiva, ki vključuje tudi približno 70 fotografij iz družinske zapuščine jeseniških učiteljev J. Korošec ter Ivana in Milice Černut - odkup

15 razglednic (5 - nakup, 10 - darilo)

20 fotografij, od tega 1 - darilo

1 film (kopija iz leta 1949 o Prešernu)

53 tiskovin - nakup

Inventarizacija

42 predmetov, od tega 1 umetnostni, 30 kulturnozgodovinskih in 10 etnoloških

Vodenje po stalnih zbirkah

8. februarja - pomoč pri vodenju v Prešernovi rojstni hiši, dvakrat vodenje po železarski zbirki

Posredovanje gradiva

9 posameznikom (o lastništvu kapelice na Prihodih, o sokolskem društvu, Mariboru, arheološki dediščini Zasipa, kmečkih stolih, starih šivalnih strojih, literaturi o Finžgarju, razglednice s temo Prešeren) in

4 institucijam (fotografivo o bohinjskih fužinah, za zgodovinski krožek o delavski kulturi jeseniških barakarjev, o Janševem čebelnjaku, o poti kulturne dediščine na sejmu Alpe-Adria, ki sem se ga aktivno udeležila)

Preučevanje gradiva

rokopisno, slikovno, arhivsko in knjižno gradivo o življenju in delu Franceta Prešerna (posebej o odkupu in opremi rojstne hiše, rodu in družini)

Muzejske delavnice

organizacija in izpeljava muzejske delavnice - poslikavanje zibelk z narodnimi ornamentami - v okviru 4. slovenskega muzejskega sejma v Cankarjevem domu

Muzejske prireditve

8. februarja v Vrbi, spominska prireditev z predstavitev novega vodnika Prešernova Vrba - organizacija

2. junija v Doslovčah, spominska prireditev z gostom J. Toporišičem in veseloigro - organizacija in izvedba

3. decembra v Vrbi, spominska prireditev s kulturnim programom, organizacija in izvedba

19. decembra, koledovanje v Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah, organizacija in izvedba

Razstavna dejavnost

Prenova oziroma nova postavitve razstave Življenje in delo dr. Franceta Prešerna v galerijskem prostoru pesnikove rojstne hiše (triletni muzejski projekt, ki ga sofinancira ministrstvo za kulturo). V lanskem letu sem za razstavo pripravila z zunanjim sodelavcem - primerjalnim jezikoslovcem dokončne verzije razstavnih besedil in slikovno gradivo za panoje, vsebino lepaka in delovno besedilo za zloženko.

Na 4. slovenskem muzejskem sejmu sem pripravila predstavitev osrednjega eksponata - originalno zibelko iz Prešernove rojstne hiše.